

Afstemt pædagogik, low arousal

- autonomistøttende neuropædagogik

Magtesløshed

Et spørgsmål jeg tidligt stødte på er:
”Skal han virkelig have lov til at gøre sådan?”

Jeg oplevede spørgsmålet som absurd

Det afspejler en følelse af magtesløshed som ikke hører hjemme i pædagogisk arbejde

Parkeringsvagten

Attributionsteoretisk eksempel

Parkeringsvagten

Attributionsteoretisk eksempel

Men...

Hvis vi ikke har en god metode vil
vi gerne aflevere ansvaret til

Men...

Hvis vi ikke har en god metode vil vi gerne aflevere ansvaret til

- Pårørende
- PDO?

Men...

Hvis vi ikke har en god metode vil vi gerne aflevere ansvaret til

- Pårørende
- Barnet
 - Ved at bruge visse ord om barnet
 - Ved at kræve eller forvente lydighed

Verdens ældste pædagogiske debat

> 400 f.Kr.

Platon beskriver en diskussion mellem Sokrates og Adeimantos

- Sokrates anså at ingen gør forkert med vilje. Vi gør det rigtige, hvis vi kan
- Adeimantos anså at mennesker handler egoistisk af naturen, og kun handler socialt acceptabelt når vi vinder på det

Verdens ældste pædagogiske debat

- 380 f.Kr.

De var dog enige om at børn er
født vilde og skal tæmmes

Verdens ældste pædagogiske debat

- 360 f.Kr.

Aristoteles anså at børn er
umodne voksne som nok skal
vokse op til gode voksne

Præcis som en plante har de
brug for vand og næring, så
går det oftest fint

Men visse planter har brug for
en pind at støtte sig til.
Særligt når det blæser

Verdens ældste pædagogiske debat

- 360 f.Kr.

De definerede en diskussion
om pædagogikkens mål og
form

- Adeimantos' tese: Mennesker er egoister
- Målet er
- Metoden er og gulerod, straf og belønning, skæld ud og ros

Verdens ældste pædagogiske debat

- 360 f.Kr.

De definerede en diskussion
om pædagogikkens mål og
form

- Sokrates' og Aristoteles' tese:
Mennesker gør ikke forkert
med vilje
- Målet er **gode mennesker** og
gode borgere
- Metoden er støtte

Verdens ældste pædagogiske debat

- 360 f.Kr.

I videnskabelige studier vinder
Sokrates og Aristoteles' tese lige
meget hvad vi måler på

- Elevers skoleresultater
- Psykiatrisk problematik og kriminalitet
- Børns adfærd
- Børns relationer med personale
- Personales sygemeldinger

Selvbestemmelsesteori og specialpædagogik

Processen at gå fra den ene grundlæggende forestilling til den anden er *det nødvendige tankeskift for god pædagogik*

Gode metoder metode støtter
og

Dårlige metoder har som mål

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2016, Michael Tomasello

Tomasello beskriver mennesket
som det samarbejdende dyr
Den, der samarbejder, overlever
Vi har derfor udviklet egenskaber
som hjælper os at samarbejde
Som sprog og tænkning
Og moral

- At vi tager hånd om den svage (etik)
- At vi sørger for at alle i gruppen
opfører sig ordentligt (moralisering)

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Tror vi at personen
gør sit bedste

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Tror vi at personen
gør sit bedste

Tager vi ansvar

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Tror vi at personen
gør sit bedste

Tager vi ansvar

Bliver vi nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Tror vi at personen
gør sit bedste

Tager vi ansvar

Bliver vi nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Bruger vi empati

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Tror vi at personen
gør sit bedste

Tager vi ansvar

Bliver vi nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Bruger vi empati

Synes vi bedre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Tror vi at personen
gør sit bedste

Tager vi ansvar

Bliver vi nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Bruger vi empati

Bliver vi fleksible og
accepterende

Synes vi bedre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Tror vi at personen
gør sit bedste

Tager vi ansvar

Bliver vi nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Tilpasser vi
omkring personen

Bruger vi empati

Bliver vi fleksible og
accepterende

Synes vi bedre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Tror vi at personen
gør sit bedste

Tager vi ansvar

Stress og udtrykt
emotion mindsker

Bliver vi nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Tilpasser vi
omkring personen

Bruger vi empati

Bliver vi fleksible og
accepterende

Synes vi bedre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Tror vi at personen
gør sit bedste

Adfærden mindsker

Tager vi ansvar

Stress og udtrykt
emotion mindsker

Bliver vi nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Tilpasser vi
omkring personen

Bruger vi empati

Bliver vi fleksible og
accepterende

Synes vi bedre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi anser at personen er svag og sårbar

Dopamine modulates egalitarian behavior in humans

Ignacio Sáez, Lusha Zhu, Eric Set, Andrew Kayser, Ming Hsu

Current Biology 25 (7), 912-919, 2015

Egalitarian motives form a powerful force in promoting prosocial behavior and enabling large-scale cooperation in the human species [1]. At the neural level, there is substantial,

The role of D4 receptor gene exon III polymorphisms in shaping human altruism and prosocial behavior

Yushi Jiang, Soo Hong Chew, Richard Paul Ebstein

Frontiers in human neuroscience 7, 195, 2013

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen er jævnbyrdig med os selv

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Tror vi at personen
gør det med vilje

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Tror vi at personen
gør det med vilje

Dumper vi ansvar på personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Tror vi at personen
gør det med vilje

Dumper vi ansvar på personen

Bliver vi ikke nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Tror vi at personen
gør det med vilje

Dumper vi ansvar på personen

Bliver vi ikke nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Lukker vi vores
empati ned

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Tror vi at personen
gør det med vilje

Dumper vi ansvar på personen

Bliver vi ikke nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Lukker vi vores
empati ned

Synes vi mindre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Tror vi at personen
gør det med vilje

Dumper vi ansvar på personen

Bliver vi ikke nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Lukker vi vores
empati ned

Mindsker vores fleksibilitet
og acceptans

Synes vi mindre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Tror vi at personen
gør det med vilje

Dumper vi ansvar på personen

Bliver vi ikke nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Tilpasser vi ikke
omkring personen

Lukker vi vores
empati ned

Mindsker vores fleksibilitet
og acceptans

Synes vi mindre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Tror vi at personen
gør det med vilje

Dumper vi ansvar på personen

Stress og udtrykt
emotion øger

Bliver vi ikke nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Tilpasser vi ikke
omkring personen

Lukker vi vores
empati ned

Mindsker vores fleksibilitet
og acceptans

Synes vi mindre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Tror vi at personen
gør det med vilje

Adfærden øger

Dumper vi ansvar på personen

Stress og udtrykt
emotion øger

Bliver vi ikke nysgerrige på
hvorfor personen
gør som den gør

Tilpasser vi ikke
omkring personen

Lukker vi vores
empati ned

Mindsker vores fleksibilitet
og acceptans

Synes vi mindre om personen

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Hvis vi tror at personen kan hvis han eller hun vil

Vi betinger støtte
Vi bruger magt
Og det føles godt

Science 27;305(5688):1254-1258

The Neural Basis of Altruistic Punishment

Dominique J.-F. de Quervain,^{1*†} Urs Fischbacher,^{2*}
Valerie Treyer,³ Melanie Schellhammer,² Ulrich Schnyder,⁴
Alfred Buck,³ Ernst Fehr^{2,5†}

Many people voluntarily incur costs to punish violations of social norms. Evolutionary models and empirical evidence indicate that such altruistic punishment has been a decisive force in the evolution of human cooperation. We used $H_2^{15}O$ positron emission tomography to examine the neural basis for altruistic punishment of defectors in an economic exchange. Subjects could punish defection either symbolically or effectively. Symbolic punishment did not reduce the defector's economic payoff, whereas effective punishment did reduce the payoff. We scanned the subjects' brains while they learned about the defector's abuse of trust and determined the punishment. Effective punishment, as compared with symbolic punishment, activated the dorsal striatum, which has been implicated in the processing of rewards that accrue as a result of goal-directed actions. Moreover, subjects with stronger activations in the dorsal striatum were willing to incur greater costs in order to punish. Our findings support the hypothesis that people derive satisfaction from punishing norm violations and that the activation in the dorsal striatum reflects the anticipated satisfaction from punishing defectors.

violations are not punished, and they seem to feel relief and satisfaction if justice is established. Many languages even have proverbs indicating such feelings, for example, "Revenge is sweet."

A design to study the punishment of defectors. We examined the hypothesis that people derive satisfaction from the punishment of norm violations by combining an economic experiment involving real monetary payoffs with positron emission tomography (PET). Our hypothesis predicts that altruistic punishment is associated with the activation of brain areas related to reward processing. Single-neuron recording in nonhuman primates (9–11) and neuroimaging studies with humans using money as a reward medium (12–16) reliably indicate that the striatum is a key part of reward-related neural circuits. Moreover, if altruistic punishment occurs because the punisher anticipates deriving satisfaction from punishing, we should observe activation predominantly in those reward-related brain areas that are associated with goal-directed behavior. Single-neuron recording in nonhuman primates (17–19) provides

Summeopgave

Find situationer hvor du er havnet i den onde cirkel

- Hvilke faktorer gjorde at du havnede der?

Find situationer hvor du er havnet i den gode cirkel

- Hvilke faktorer gjorde at du havnede der?

Verdens ældste pædagogiske debat

- 2020, Bo Hejlskov Elvén

Det nødvendige tankeskift for god
pædagogik er altså en ret kompliceret
løbende proces

Med basis i menneskets
udviklingshistorie som flokdyr

Men vi er nødt til at forholde os til
hvem vi er

Og vi falder i ved

For høje forventninger

- Metodemangel
- Stress og angst
- Lydighedsforventning

- At forstå konsekvenser af egne handlinger
- At forudsige
- Fleksibilitet
- Udholdenhed
- Impulskontrol
- Sociale evner
- Affektregulering
- Stressfølsomhed
- Sansefølsomhed
- Kommunikationsevner
- Efterrettelighed

Affektregulering

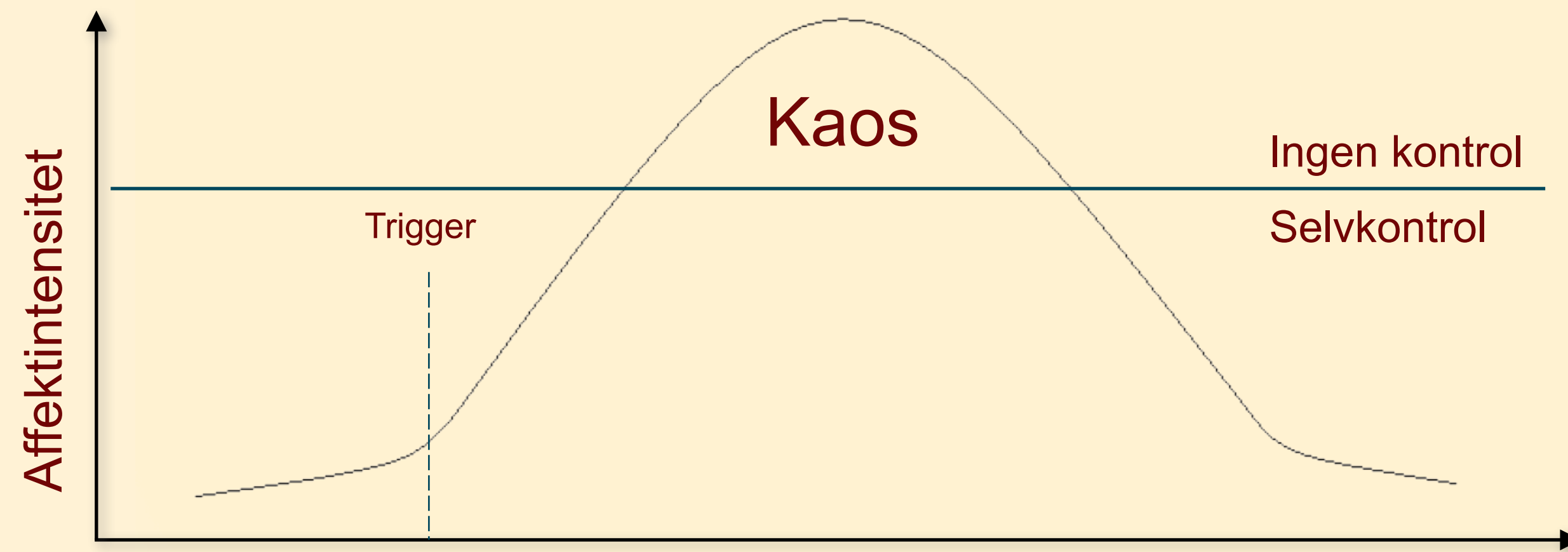
Når vi har for store forventninger på os
er vi nødt til at bruge strategier som

Affektregulering

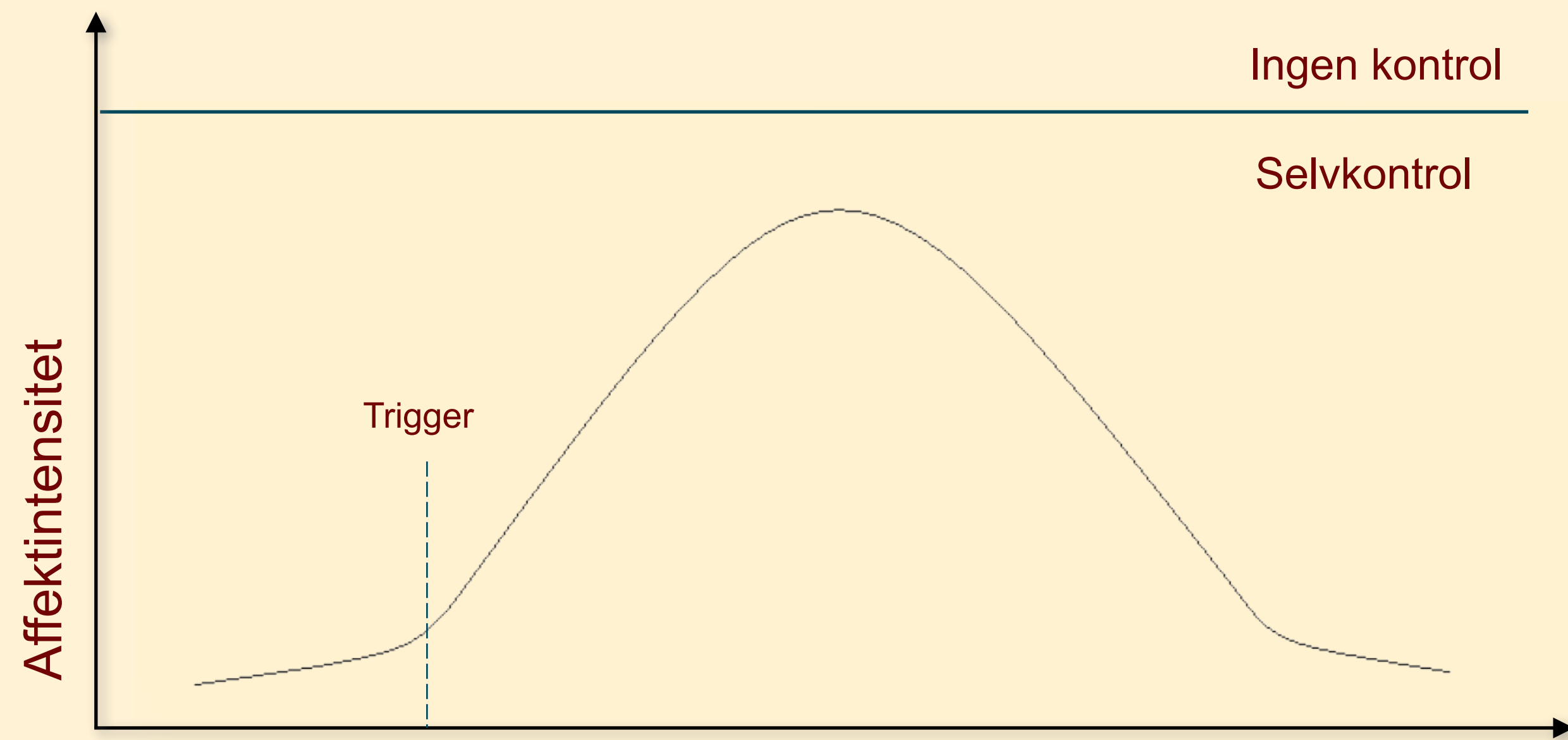
Når vi har for store forventninger på os
er vi nødt til at bruge strategier som

- At nægte

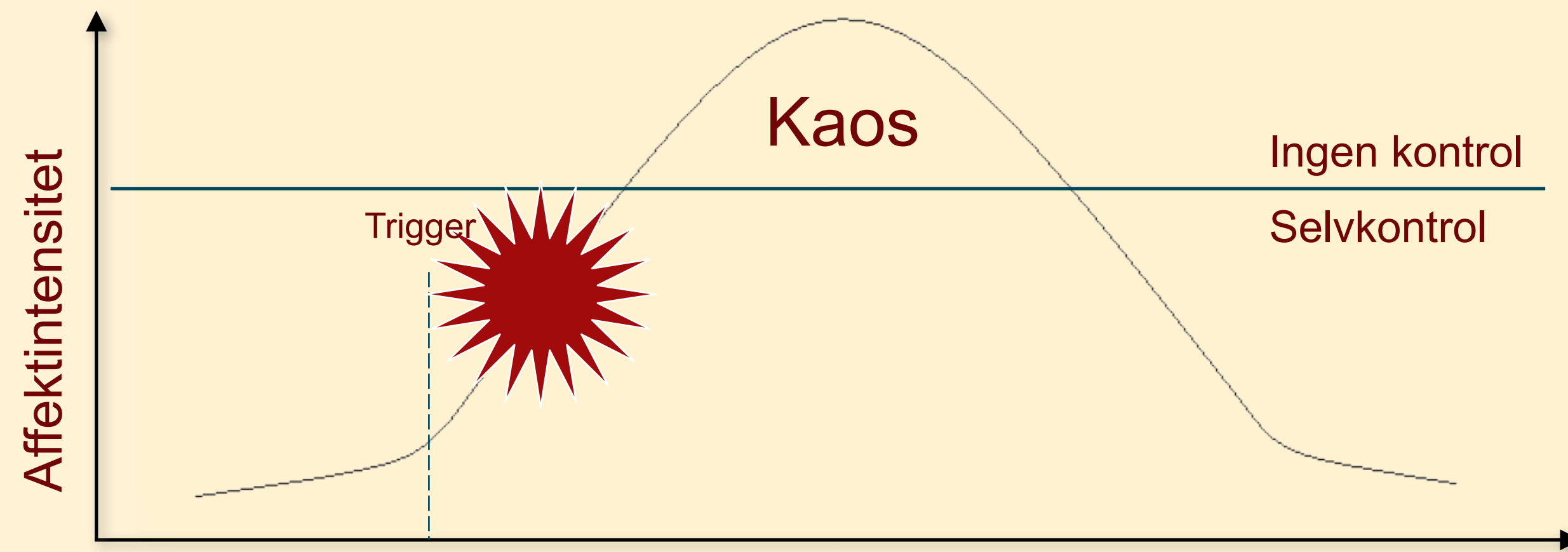
Affektregulering

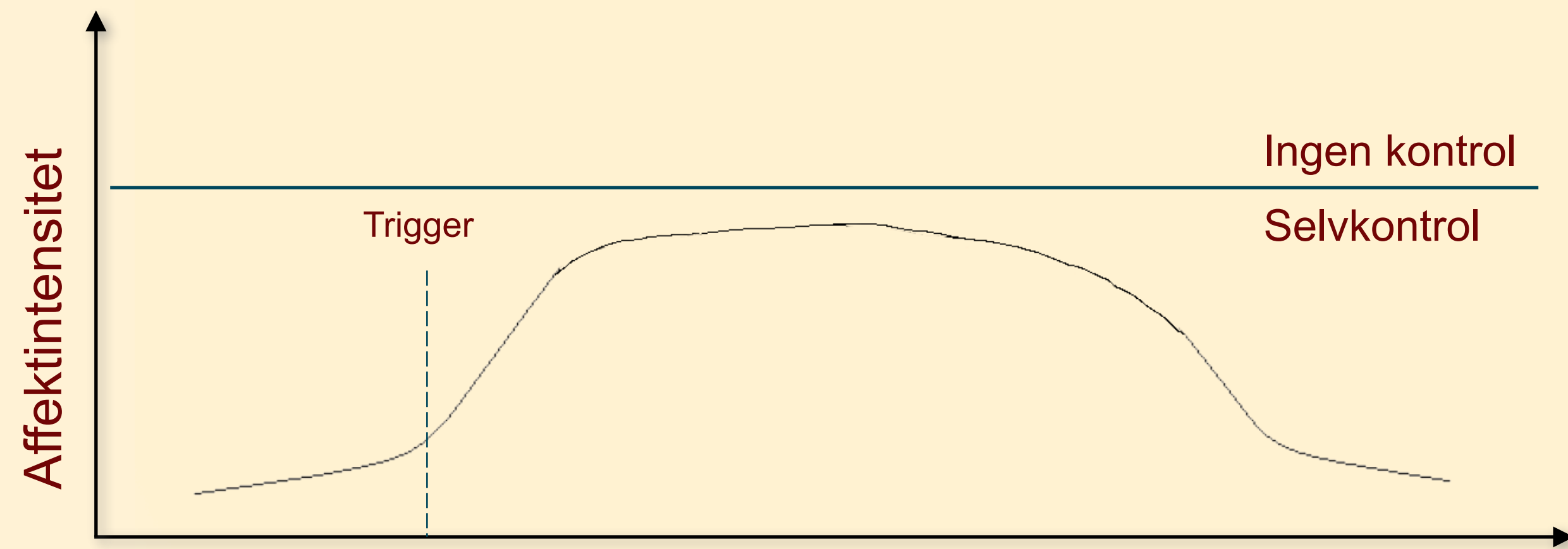
Affektregulering

Affektregulering

Affektregulering

Kontrolprincippet

Affektregulering

Strategier for at undvige at tabe selvkontrollen

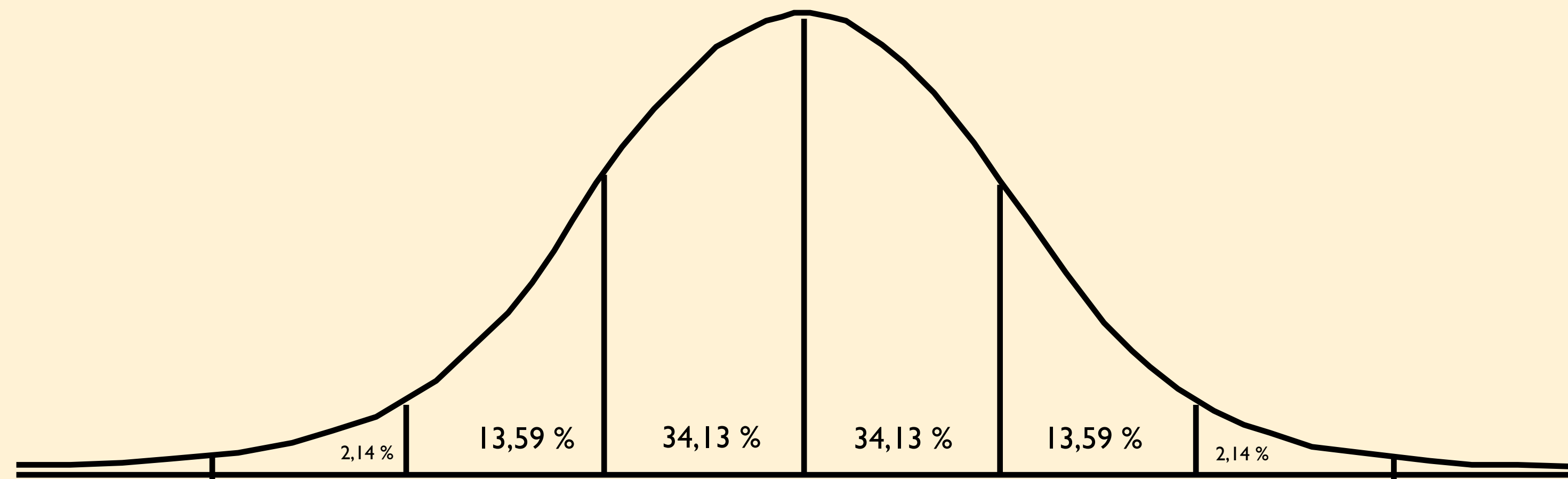
- At nægte
- At lyve
- At stikke af
- At spytte eller slå
- Selvskadeadfærd
- Udadvendt adfærd

Udadvendt adfærd

Indadvendthed - udadvendthed

- Lavt niveau betyder indadvendt; et lille behov for spejling og at høre til
- Højt niveau betyder udadvendt: et stort behov for spejling og at høre til
- Faktoren er normalfordelt

Normalfordelingen

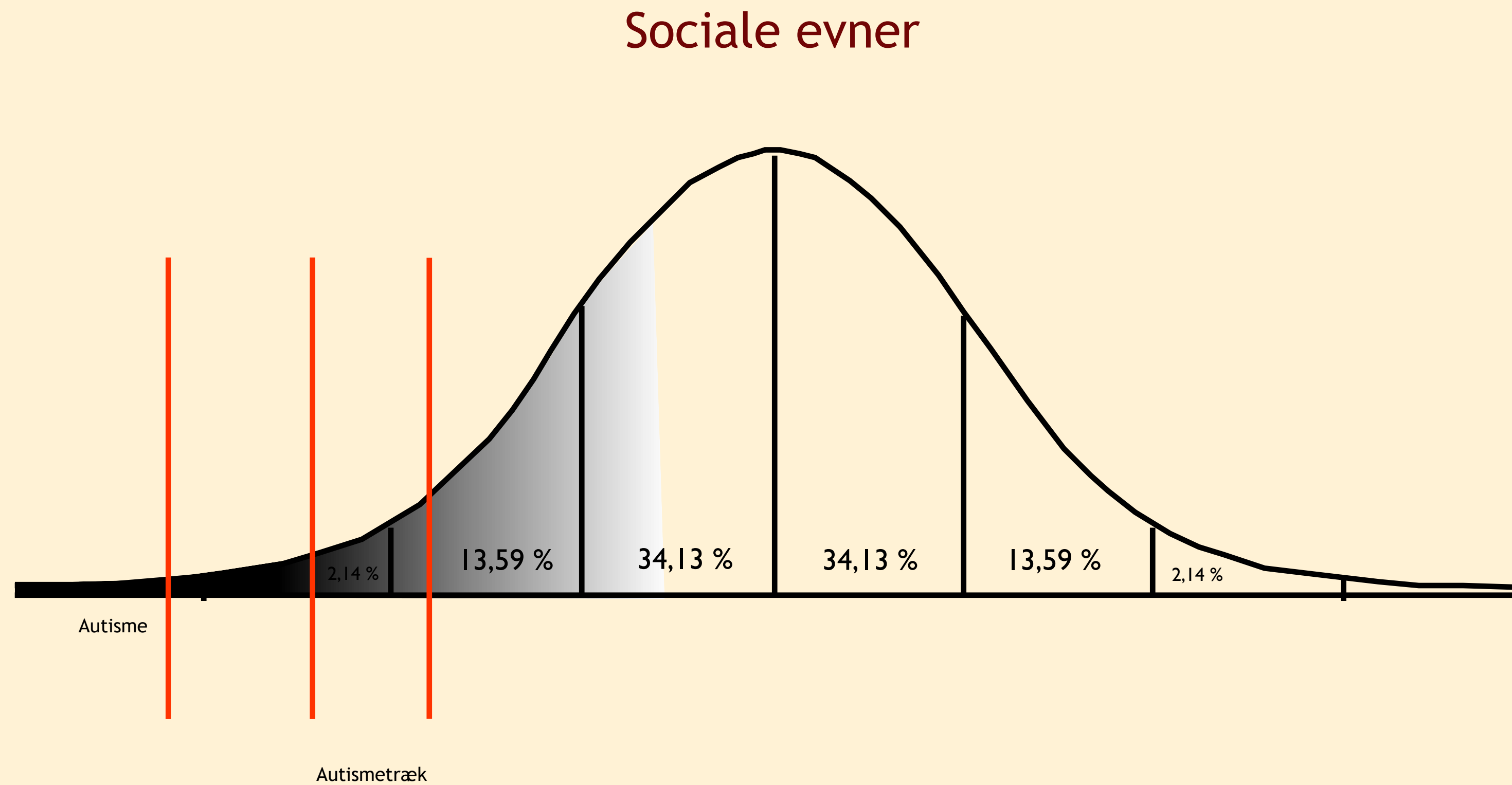
- Diagnoser er kombinationer af egenskaber
- Defineret af samvariation mellem egenskaberne

Gælder

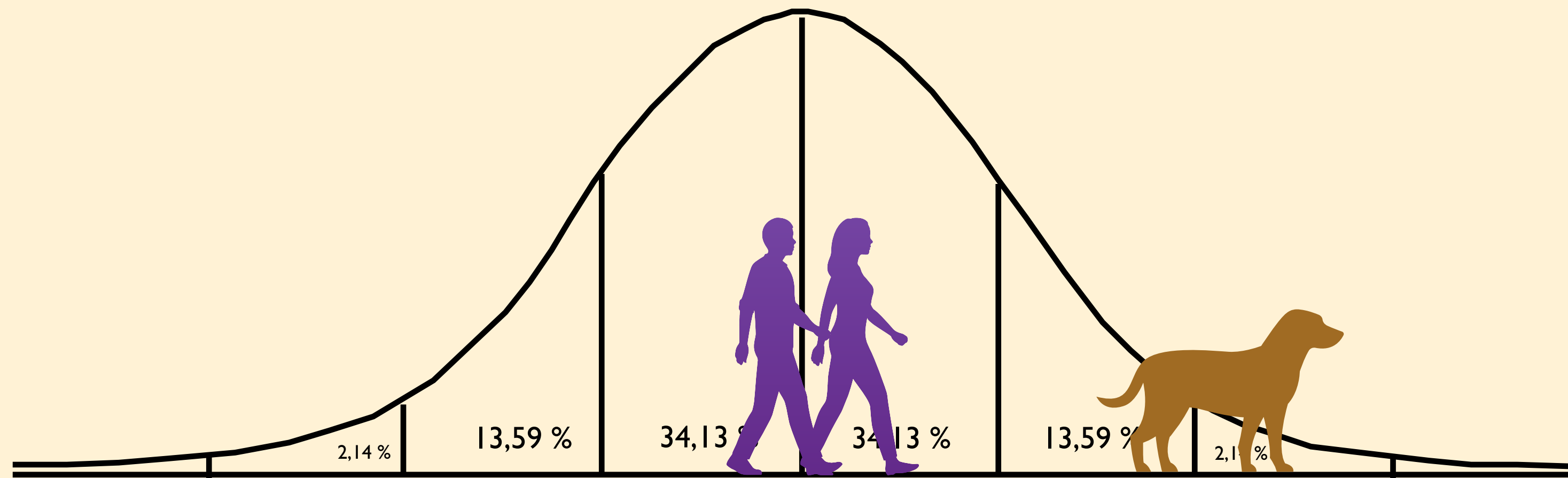
- Højde
- Intelligens
- Vægt
- Social evne
- Kommunikationsevne
- Fleksibilitet
- Central kohærens

Autisme og normalfordelingen

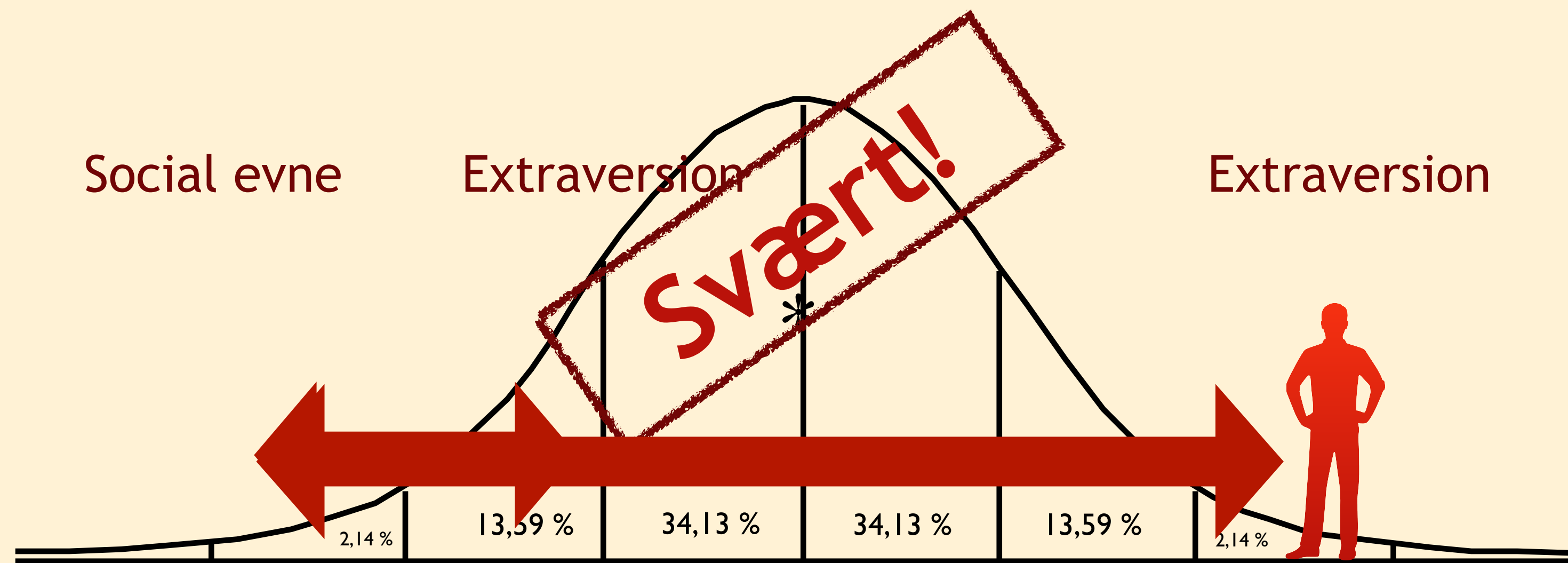
- Sebastian Lundström 2011

Extraversion og normalfordelingen

Extraversion og intellektuel funktionsnedsættelse

Udadvendte med IF

- At spørge samme spørgsmål igen og igen
- At tage på personale
- At forskrække andre
- At tage andres briller
- At nive lige hvor det gør mest ondt

Adfærd som skaber rektioner

Jo kraftigere følelsesmæssig reaktion jo bedre

Udadvendte med IF

- Vi skal helst ikke reagere på adfærden
- Og vi skal fylde det sociale behov

Vi fylder behovet med

- Fis og ballade
- Taktil stimulering
- Fælles oplevelser
- At holde samtalen i gang
- At undvige at arbejde med ryggen til
- At have ansvar en time ad gangen

Værktøjskasserne

- kvalitetssikring i pædagogisk arbejde

At **håndtere** svære situationer uden at eskalere dem

At **evaluere** hvorfor det blev svært

At **forandre** så det ikke sker igen

Værktøjskasserne

- kvalitetssikring i pædagogisk arbejde

At håndtere svære situationer uden at
eskalere dem

At evaluere hvorfor det blev svært

At forandre så det ikke sker igen

Kontrolprincippet

Affektsmitte

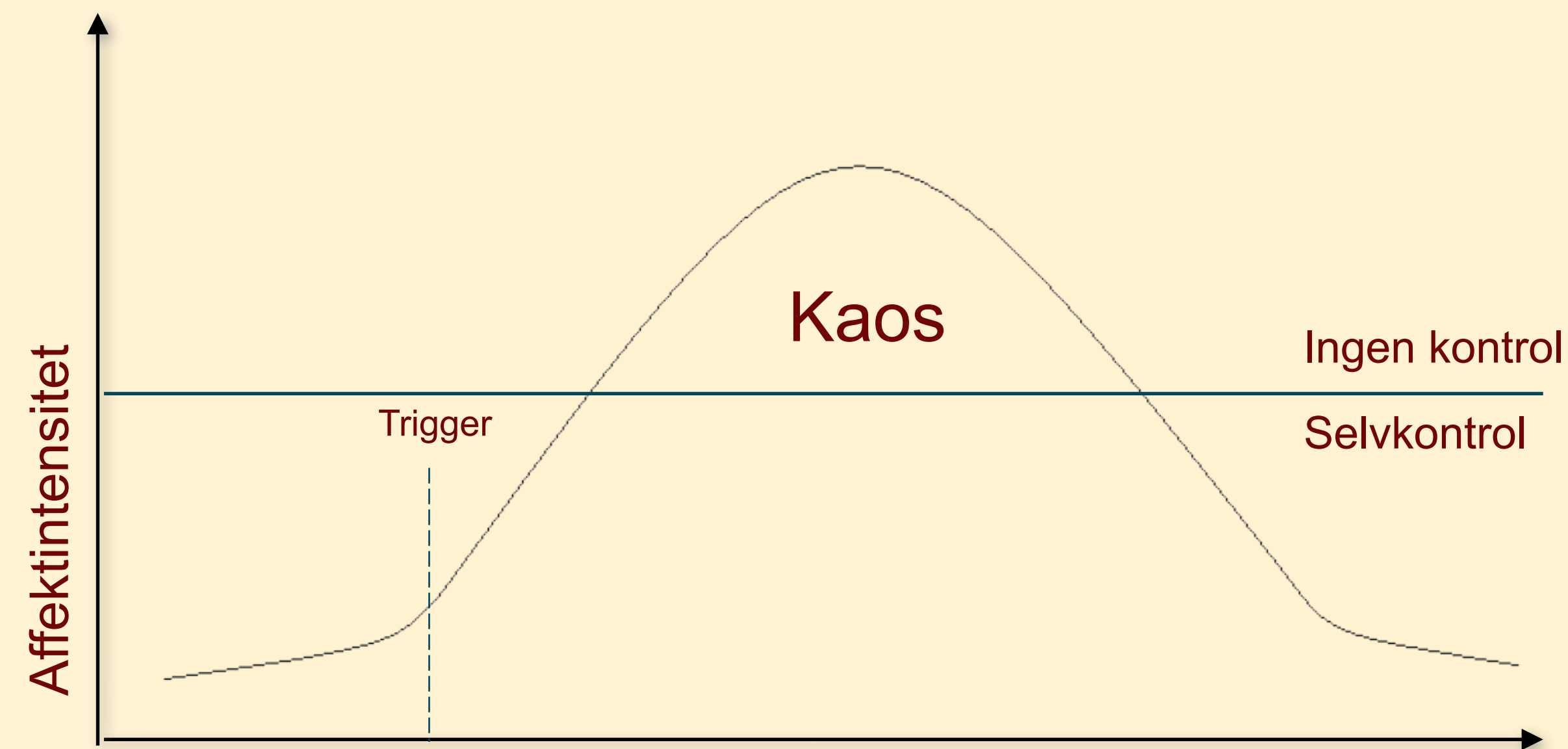
Affekt smitter - vi kan
mærke hinandens følelser

Det gør vi ved hjælp af
såkaldte spejlfunktioner

Vi spejler hinandens
muskelspændinger

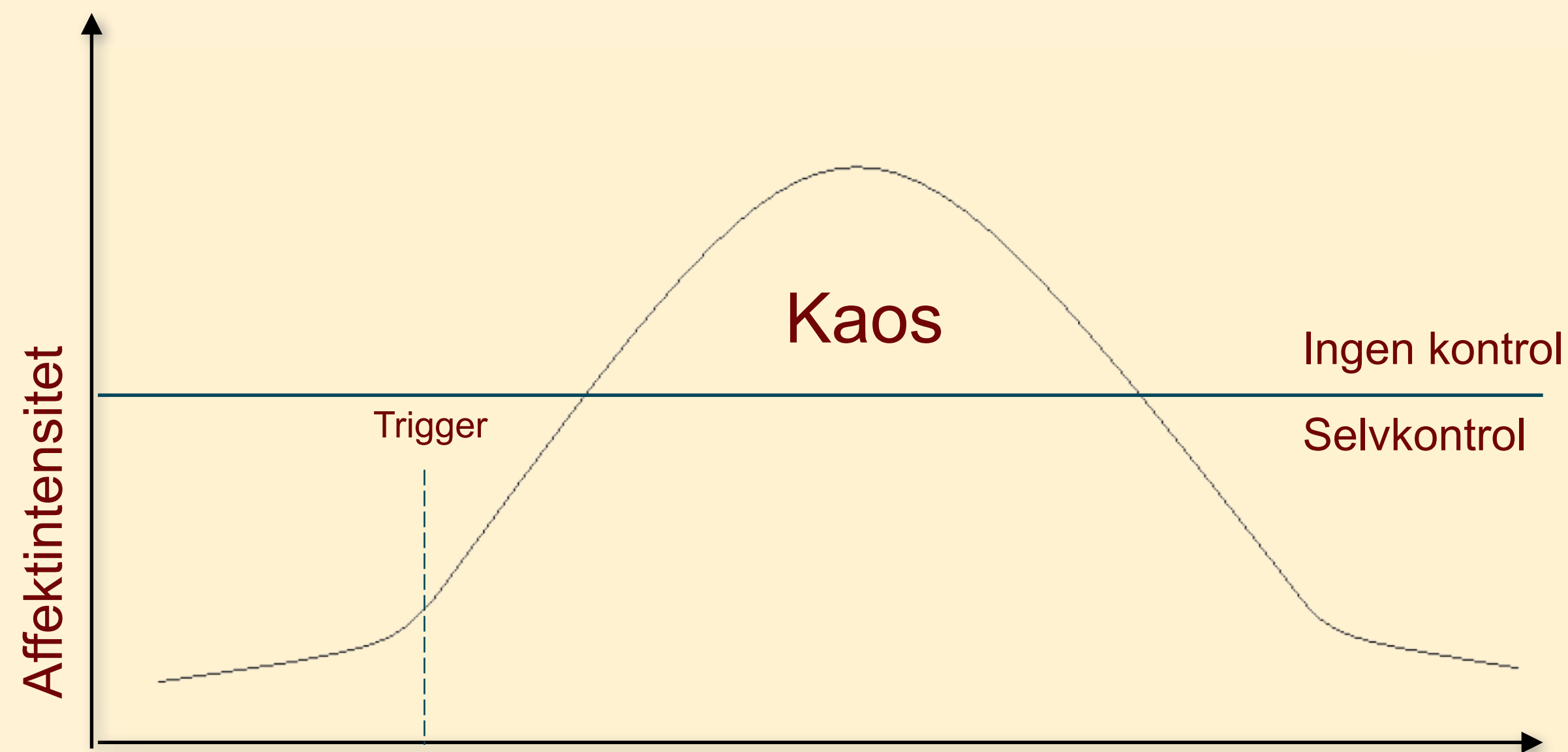
Optrapningen

Håndteringsværktøj

Optrapningen

Håndteringsværktøj

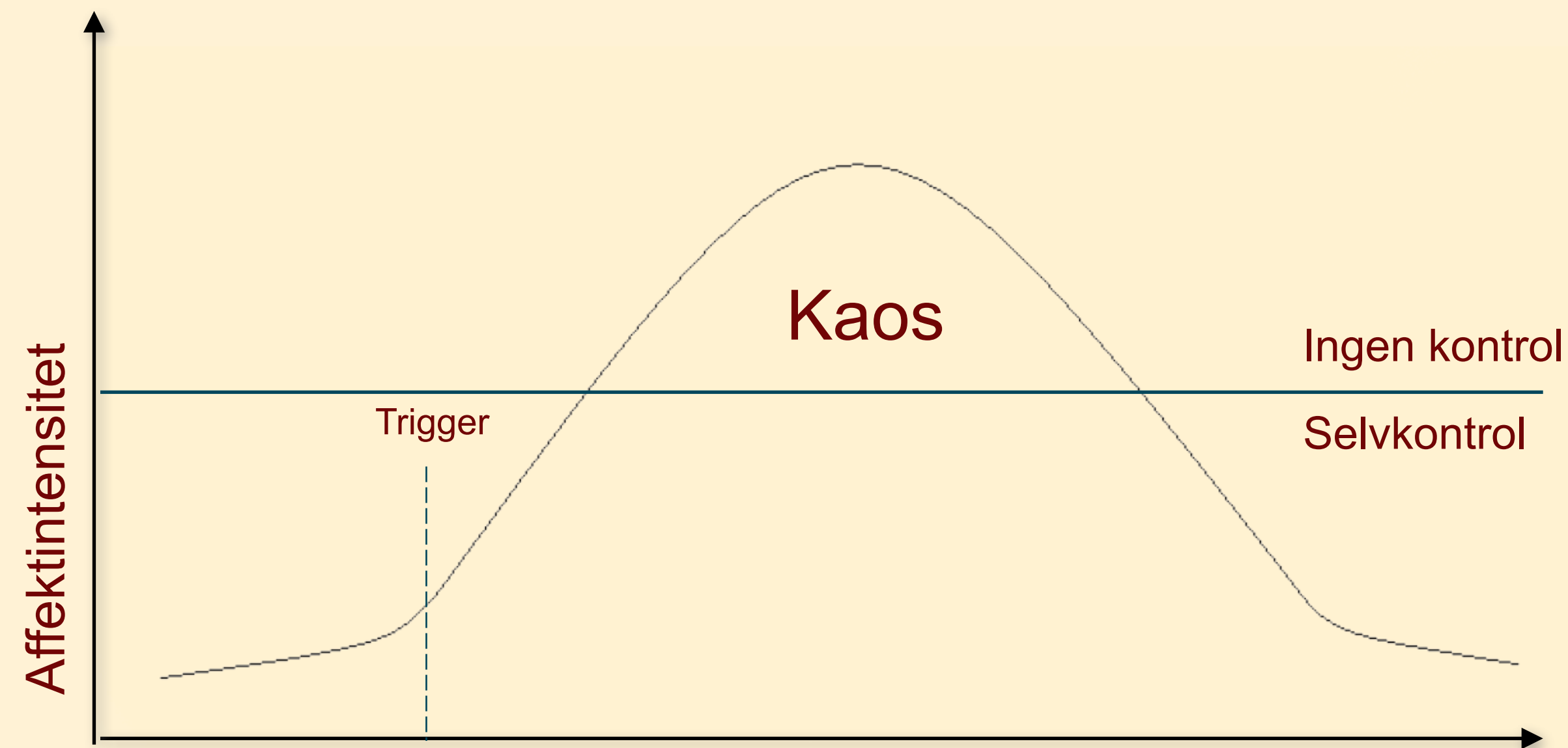

Beroligende strategier

- Undvig dominerende øjenkontakt
- Hold stemmen rolig
- Hold afstand
- Stå skråt overfor
- Undvig dominerende kropssprog
- Afled

Kaosfasen

Håndteringsværktøj

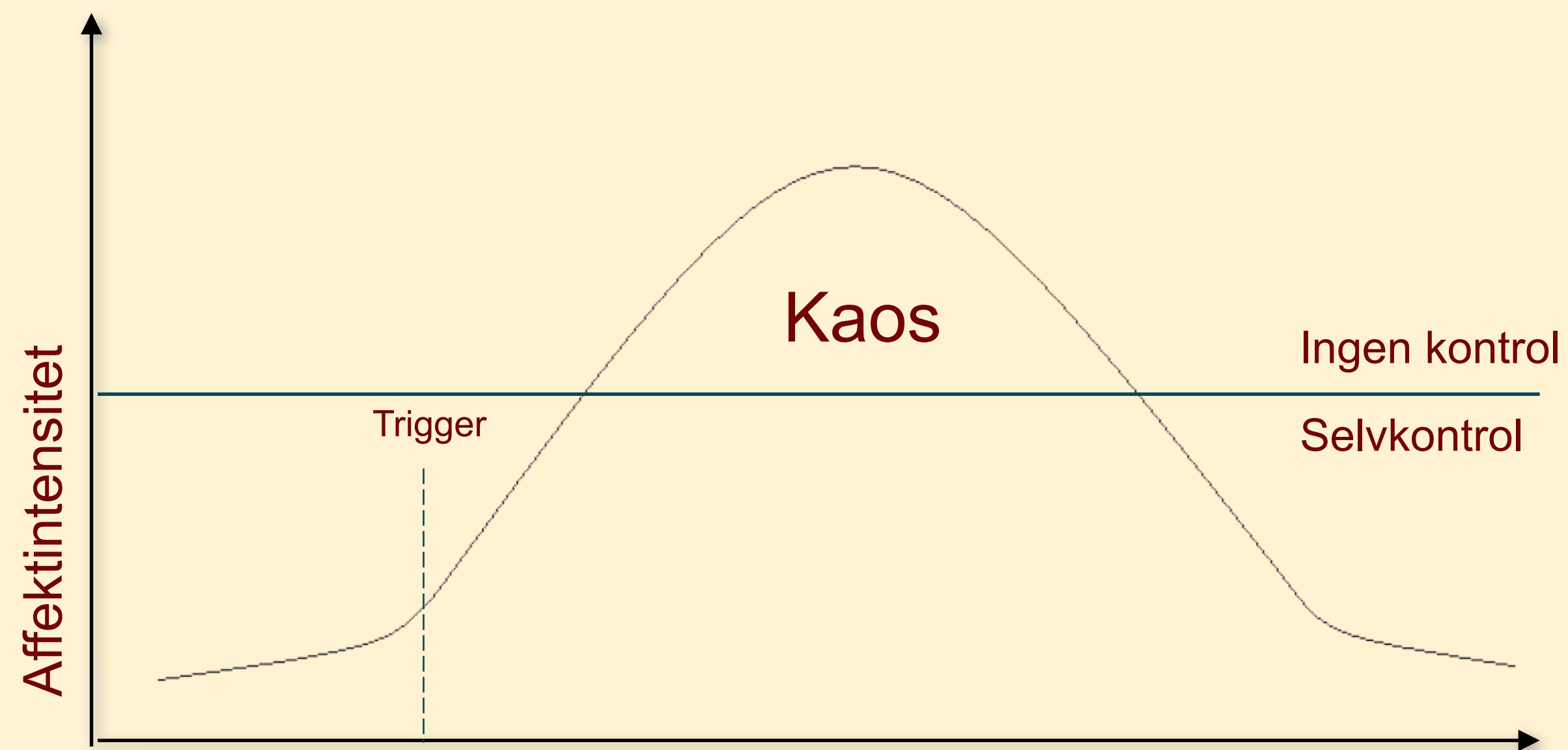

Beroligende strategier

- Undvig øjenkontakt
- Snak ikke
- Hold afstand
- Undvig dominerende kropssprog
- Vent - det går over
- Få andre ud

Kaosfasen - ved vold

Håndteringsværktøj

Fysiske strategier

- Gå imellem
- Den slappe muskels princip
- Medbevægelsesprincippet

ORIGINAL PAPER

A 26-Year Study of Restraint Fatalities Among Children and Adolescents in the United States: A Failure of Organizational Structures and Processes

Michael A. Nunno¹ · Lisa A. McCabe¹ · Charles V. Izzo¹ · Elliott G. Smith¹ ·
Deborah E. Sellers¹ · Martha J. Holden¹

Accepted: 11 August 2021

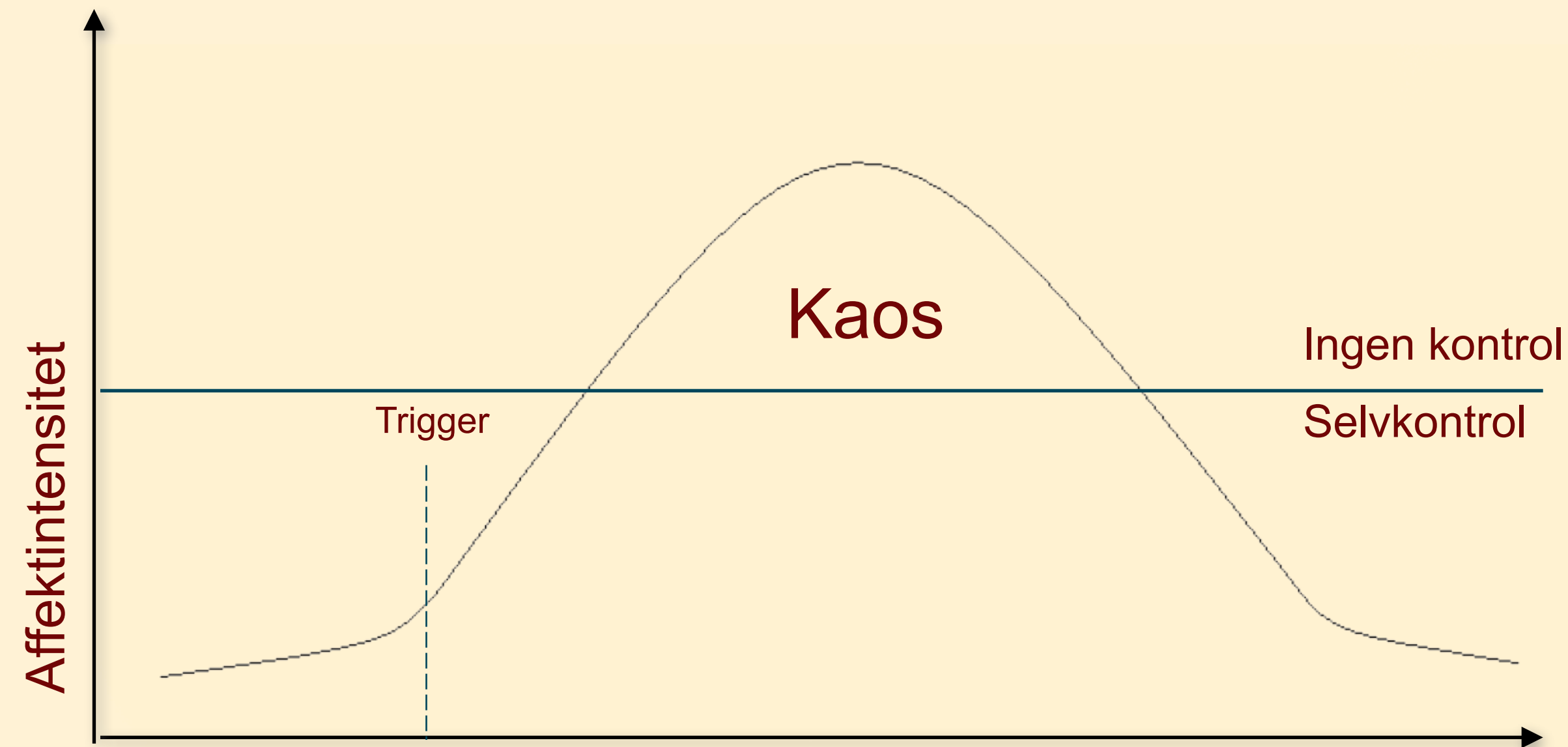
© The Author(s) 2021

Abstract

Background Physical and mechanical restraints used in treatment care, education, and

Nedtrapningen

Håndteringsværktøj

Beroligende strategier

- Undvig dominerende øjenkontakt
- Tal roligt
- Hold afstand
- Undvig dominerende kropssprog
- Lad barnet falde til ro
- Trøst hvis barnet vil det
- Afled videre

Værktøjskasserne

- kvalitetssikring i pædagogisk arbejde

At håndtere svære situationer uden at eskalere dem

At evaluere hvorfor det blev svært

At forandre så det ikke sker igen

Evnekortlægning

Evalueringsværktøj

Hvad havde vi for store forventninger til?

Forståelse for årsag og virkning

- Fleksibilitet
- Udholdenhed
- Impulskontrol
- Motorisk ro
- Opmærksomhed
- Sociale evner
- Indadvendthed - udadvendthed
- Affektregulering
- Stressfølsomhed
- Sansefølsomhed

Værktøjskasserne

- kvalitetssikring i pædagogisk arbejde

At håndtere svære situationer uden at
eskalere dem

At evaluere hvorfor det blev svært

At forandre så det ikke sker igen

Forandringsværktøjskassen

Værktøj for forandring

Her er det vigtigt at huske
at

- Gode metoder støtter autonomi og selvbestemmelse
- Dårlige metoder har lydighed som mål

Selvbestemmelsesteori

- 2017, Deci & Ryan

- At føle sig autonom

Selvbestemmelsesteori

- 2017, Deci & Ryan

Selvbestemmelsesteori

- 2017, Deci & Ryan

- At føle sig autonom
- At føle sig kompetent
- At føle at man hører sammen med andre

At behovene er opfyldte er en forudsætning for
trivsel

Det indebærer at vi i altid skal have disse tre behov i
fokus i den pædagogiske hverdag

Selvbestemmelsesteori og specialpædagogik

- Skab valg i en god struktur

Selvbestemmelsesteori og specialpædagogik

Struktur

- Vi kan bruge billedstøtte og anden visuel struktur med lydighedsmål
- Men også bruge det til at skabe autonomi
 - Ved at tilbyde en forudsigelig hverdag kan vi mindske stress, hvilket kan gøre egne initiativ mulige
 - Ved at definere valgsituationer kan vi skabe en følelse af autonomi

Selvbestemmelsesteori og specialpædagogik

- Skab valg i en god struktur
- Brug strukturen som ramme, så barnet ikke oplever, at det er dig der bestemmer
 - Pædagogikken skal være en GPS
 - Pædagogen skal ikke være bagsædechauffør

Selvbestemmelsesteori og specialpædagogik

- Skab valg i en god struktur
- Brug strukturen som ramme, så barnet ikke oplever, at det er dig der bestemmer
- Brug ikke pisk og gulerodspædagogik
- Husk at autonomi er at vælge til, ikke at vælge fra

Selvbestemmelsesteori og specialpædagogik

- Struktur, så barnet får mulighed for at lykkes
- Hav relevante forventninger
- Træning ud fra den nærmeste udviklingszone

Den nærmeste udviklingszone

David Edfelts og Bo Hejlskov Elvéns version

Kan
ikke
lære
nu

Kan
træne

Kan

Den nærmeste udviklingszone

David Edfelts og Bo Hejlskov Elvéns version

Selvbestemmelsesteori og specialpædagogik

- Fortæl barnet at han eller hun hører til
- Brug tilbudets navn ofte
- Skab traditioner
- Skab en hjælp hinanden-kultur
 - VIVE-studiet 3

www.hejlskov.se